

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 3To/71/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2220010115
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 06. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Rastislav Kresl
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2020:2220010115.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Rastislava Kresla a sudcov JUDr. Kataríny Stanislavskej a JUDr. Janky Klčovej, v trestnej veci obžalovaného Z. H., nar. XX.XX.XXXX, pre zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), ods. 3 písm. d) Trestného zákona, o odvolaní okresného prokurátora proti rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda č. k. 1T/15/2020 zo dňa 27.04.2020, na verejnom zasadnutí konanom dňa 23.06.2020 v Trnave, takto:

r o z h o d o l :

Podľa § 321 ods. 1 písm. e), ods. 2 Trestného poriadku z r u š u j e sa napadnutý rozsudok vo výroku o treste a spôsobe jeho výkonu.

Podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku sa

obžalovaný Z. H., nar. XX.XX.XXXX v H., trvalé bytom I. S., Q. XXXX/X, okres Dunajská Streda, t. č. vo väzbe v ÚVV Leopoldov,

o d s u d z u j e :

Podľa § 208 ods. 3 Trestného zákona s použitím § 36 písm. l), § 37 písm. m) Trestného zákona, § 38 ods. 2 Trestného zákona k trestu odňatia slobody vo výmere 7 (sedem) rokov.

Podľa § 48 ods. 2 písm. b) Trestného zákona sa obžalovaný sa pre výkon trestu odňatia slobody zaraďuje do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom Okresného súdu Dunajská Streda, č.k. 1T/15/2020-188 zo dňa 27.04.2020 bol obžalovaný Z. H., nar. XX.XX.XXXX v H. uznaný vinným zo spáchania zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), ods. 3 písm. d) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. a), písm. b) Trestného zákona, na tom skutkovom základe,

že

od presne nezisteného dňa roku 2014 do presne nezisteného dňa v roku 2016 v prenajatom byte na adrese I. S., ul. N., okres Dunajská Streda, kde býval v spoločnej domácnosti so svojou bývalou manželkou, poškodenou F. H., rod. X., nar. XX.XX.XXXX v O. N., jej spôsobil psychické a fyzické utrpenie tým, že pravidelne, každý druhý deň sa správal agresívne, vulgárne jej nadával a pravidelne, týždenne dva krát ju fyzicky napadol a to tým spôsobom, že ju udrel päťou aj dlaňou v oblasti tváre a ťahal ju za vlasy, následne od presne nezisteného dňa roku 2016 do mesiaca apríl roku 2018 v prenajatom byte na adrese I. S., ul. H., okres Dunajská Streda, kde bývala iba poškodená F. H.

každodenne vyhládal poškodenú, ktorá ho nechcela pustiť do bytu, pričom pravidelne, raz týždenne fyzicky napadol poškodenú tým spôsobom že potom, ako ona otvorila vchodové dvere, ju vytiahol na chodbu a tam ju začal kopať, následne od mesiaca december 2018 do 14.9.2019 v prenajatom byte na adrese I. S., K. XX/A, okres Dunajská Streda, kde býval v spoločnej domácnosti so svojou bývalou manželkou, poškodenou F. H., pravidelne, aspoň raz týždenne ju fyzicky napadol tak, že ju bil dlaňou do hlavy, pričom jej vulgárne nadával, neustále sa jej vyhrážal fyzickou likvidáciou, zabitím, pričom dňa 12.09.2019 v čase o cca. 22.00h v obývačke uvedeného bytu začal poškodenú slovne urážať, jeho agresivita sa stupňovala, začal na ňu kričať a opakovane sa jej vyhrážal, že ju zabije kuchynským nožom s dĺžkou čepele cca. 10-15cm, ktorý držal v ruke v čom pokračoval do cca. 01.00 hod. dňa 13.09.2019, preto v čase o 04.00h uvedeného dňa poškodená v obave o svoj život a zdravie opustila byt a išla k svojej dcére do obce L. Q., kde za ňou vo večerných hodinách po 22.00h došiel a na ulici začal vykrikovať, pričom týmto spôsobom, teda s nožom v ruke sa vyhrážal poškodenej približne 10-krát od mesiaca december 2018, ktorým správaním u poškodenej F. H. pravidelne vyvolával stres a obavu o svoj život a zdravie.

Za tento skutok okresný súd obžalovanému uložil podľa § 208 ods. 3 Trestného zákona s použitím § 38 ods. 2 Trestného zákona a § 36 písm. l) Trestného zákona, § 37 písm. m) Trestného zákona a § 39 ods. 2 písm. d), ods. 4 Trestného zákona trest odňatia slobody vo výmere 5 (päť) rokov. Pre výkon trestu odňatia slobody okresný súd obžalovaného zaradil podľa § 48 ods. 2 písm. b) Trestného zákona do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia.

Okresný súd svoje rozhodnutie odôvodnil v rozsahu č. I. 188-189.

Z odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplýva, že obžalovaný na hlavnom pojednávaní urobil vyhlásenie podľa § 257 ods. 1 písm. b) Trestného zákona o tom, že je vinný zo spáchania skutku, ktorý sa mu kladie za vinu a svoje konanie ľutuje. Obžalovaný odpovedal kladne na otázky v zmysle § 333 ods. 3 písm. c), d), f), g) a h) Trestného poriadku, pričom okresný súd obžalovaného poučil o neodvolateľnosti jeho vyhlásenia. Okresný prokurátor navrhol vyhlásenie obžalovaného prijať, na čo okresný súd uznesením vyhlásenie obžalovaného o vine prijal a vykonal dokazovanie len vo vzťahu k výroku o treste. Z odpisu registra trestov na obžalovaného vyplýva, že obžalovaný bol doposiaľ 9 krát súdne trestaný za majetkové trestné činy, ublíženie na zdraví a tiež za prečin nebezpečného vyhrážania. Naposledy bol odsúdený trestným rozkazom Okresného súdu Dunajská Streda sp. zn. 4T/122/2016 zo dňa 14.11.2016 podľa § 212 ods. 3 Trestného zákona na podmienený trest odňatia slobody v trvaní 2 roky so skúšobnou dobou 3 roky, ktorá uplynula dňa 18.04.2020. Z výpisu evidencie priestupkov okresný súd zistil, že obžalovaný má 3 záznamy (za priestupky na úseku cestnej premávky, priestupok proti občianskeho spolunažívaniu). Okresný súd pri určení výšky a druhu trestu prihliadol na osobu páchatela, spôsob spáchania skutku, jeho následok, zavinenie, pomer poľahčujúcich (podľa § 36 písm. l) Trestného zákona) a priťažujúcich okolností (§ 37 písm. m) Trestného zákona) dospel k záveru, že nepodmienečný trest odňatia slobody pri aplikácii § 39 ods. 2 písm. d), ods. 4 Trestného zákona pod dolnou hranicou trestnej sadzby postačí na nápravu obžalovaného a jeho prevýchovu.

Proti tomuto rozsudku vo vzťahu k výroku o treste obžalovaného podal v zákonnej lehote odvolanie okresný prokurátor, ktoré písomne odôvodnil na č.l. 194.

Okresný prokurátor považuje uložený trest za neprimerane nízky poukazujúc na osobu páchatela, jeho doterajší život a závažnosť spáchaného skutku. Obžalovaný bol pred spáchaním skutku celkom 9 krát súdne trestaný za rôznorodú trestnú činnosť, pričom skutok ktorý sa mu kladie za vinu spáchal čiastočne v skúšobnej dobe podmieneného odsúdenia za iný trestný čin. U obžalovaného ide o viacnásobného recidivistu, ktorý sa opakovane dopúšťa páchania trestnej činnosti a žiaden z doteraz uložených trestov na obžalovaného nemal výchovný vplyv. O neprimeranosti uloženého trestu svedčí aj samotný charakter spáchaného skutku, navyše tu ide o obzvlášť agresívneho a nebezpečného páchatela, v záujme ktorého je pôsobiť naň prísnejším trestom. Navrhuje, aby odvolací súd zrušil napadnutý rozsudok vo výroku o treste a v zmysle § 322 ods. 3 Trestného poriadku vo veci rozhodol sám a obžalovanému uložil primeraný trest.

K odvolaniu okresného prokurátora sa vyjadril obžalovaný, ktorý rozsudok okresného súdu považuje za správny a zákonný. Svoje konanie ľutuje, v budúcnosti sa nedopustí žiadnej trestnej činnosti. Obžalovaný navrhol odvolanie okresného prokurátora podľa § 319 Trestného poriadku zamietnuť.

Krajský súd vo veci vykonal verejné zasadnutie dňa 23.06.2020 za prítomnosti prokurátorky Krajskej prokuratúry v Trnave, obžalovaného a jeho obhajcu, na ktorom oboznámil prítomných s napadnutým rozsudkom, odvolaním obžalovaného a s podstatným obsahom spisu. Verejného zasadnutia sa nezúčastnila poškodená Ingrid Keszezhová a tiež opatrovníčka poškodenej JUDr. N. K. U., na čo senát odvolacieho súdu vyhlásil uznesenie, ktorým rozhodol, že verejné zasadnutie sa vykoná v neprítomnosti poškodenej a jej opatrovníčky. Prokurátorka Krajskej prokuratúry v Trnave zotrvala na odvolacom návrhu prezentovanom v odvolaní. Obhajca obžalovaného sa výslovne pridržel písomného vyjadrenia k odvolaniu, uložený trest považuje za správny, zákonný a spravodlivý. Obžalovaný spáchanie skutku oľutoval.

Podľa § 317 ods. 1 Trestného poriadku, ak nezamietne odvolací súd odvolanie podľa § 316 ods. 1 alebo nezruší rozsudok podľa § 316 ods. 3, preskúma zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré mu predchádzalo. Na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané prihliadne len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku.

Odvolací súd konštatuje, že odvolanie okresného prokurátora vo vzťahu k výroku o treste je dôvodné, pretože trest pod dolnou hranicou trestnej sadzby, t.j. trest vo výmere 5 rokov za spáchaný skutok je trestom neprimeraným. Práve preto odvolací súd zrušil napadnutý rozsudok pokiaľ ide o uložený trest a spôsob ich výkonu (§ 321 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku) a vo veci sám rozhodol (§ 322 ods. 3 Trestného poriadku).

Podľa § 321 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku, odvolací súd zruší napadnutý rozsudok aj ak je uložený trest neprimeraný.

Podľa § 322 ods. 3 veta prvá Trestného poriadku, odvolací súd rozhodne sám rozsudkom vo veci, ak možno nové rozhodnutie urobiť na podklade skutkového stavu, ktorý bol v napadnutom rozsudku správne zistený alebo doplnený dôkazmi vykonanými pred odvolacím súdom.

Z obsahu podaného odvolania vyplýva, že okresný prokurátor napadol rozsudok okresného súdu výlučne čo do výroku o treste, pretom predmetom odvolacieho konania je preskúmanie rozsudku vo vzťahu k výroku o treste. Pre úplnosť odvolací súd dodáva, že obžalovaný Z. H. urobil na hlavnom pojednávaní dňa 27.04.2020 vyhlásenie v zmysle § 257 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku o tom, že je vinný zo spáchania skutku na podklade obžaloby, pričom okresný súd na návrh prokurátora toto vyhlásenie prijal. Nakoľko inštitút uznania viny svojou povahou vylučuje preskúmanie skutkového stavu konštatovaného výkonom obžaloby a obžalobou určenej právnej kvalifikácie po prijatí vyhlásenia obžalovaného podľa § 257 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku, odvolací súd teda ani nemohol preskúmať tento výrok z hľadiska jeho zákonnosti a odôvodnenosti. Proti výroku o vine v tomto prípade teda odvolanie ako opravný prostriedok nie je prípustné. (viď. uznesenie Najvyššieho súdu sp. zn. 2To/5/2011 zo 7. februára 2012)

V konaní bolo nepochybne preukázané, a to s poukazom na vyhlásenie obžalovaného o vine aj ustálené, že obžalovaný sa svojim konaním dopustil spáchania zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), ods. 3 písm. d) Trestného poriadku s poukazom na § 138 písm. a) a písm. b) Trestného zákona.

Odvolací súd sa však nemôže stotožniť jednak s procesným postupom okresného súdu, keď pristúpil k mimoriadnemu zníženiu trestnej sadzby postupom podľa § 39 ods. 2 písm. d) v spojení s § 39 ods. 4 Trestného zákona a tiež so samotnou výškou uloženého trestu, ktorý je vzhľadom na všetky okolnosti prípadu neprimerane mierny.

Primárne je potrebné uviesť, že ustanovenia § 39 ods. 2 písm. d) v spojení s § 39 ods. 4 Trestného zákona umožňujú súdu využiť moderačné právo v konaní o dohode o vine a treste, ktoré predstavuje odklon od pravého trestného konania, v ktorom v prípade nespornej viny obžalovaný svoju vinu uzná a trestné konanie skončí právoplatným odsudzujúcim rozsudkom. Judikatúra súdov pripúšťa že v určitých prípadoch môže dôjsť k aplikácii tohto ustanovenia pre mimoriadne zníženie trestu aj v samotnom trestnom konaní (vypl. napr. z judikátu R 44/2017).

Primeranosť trestu je nevyhnutným predpokladom dosiahnutia výchovných účinkov trestu, keďže nevyhnutným predpokladom prevýchovy páchatel'a je jeho akceptovanie trestu ako spravodlivého následku jeho protiprávneho konania, pričom v prípade nespravodlivého trestu k takejto akceptácii trestu zo strany páchatel'a pochopiteľne nemôže dôjsť. Spravodlivosť trestu tak možno považovať aj za predpoklad prerastania represívneho pôsobenia trestu do pôsobenia výchovného. V rámci požiadavky primeranosti trestu zohráva významnú úlohu sudcovská individualizácia trestu, ktorá fakticky umožňuje naplnenie tejto požiadavky v konkrétnych prípadoch. Individualizácia trestu je prostriedkom dosiahnutia primeranosti trestu. Druh a výmera trestu musia byť súdom v každom konkrétnom prípade stanovené tak, aby zodpovedali všetkým zvláštnostiam daného prípadu.

Podľa § 39 ods. 1 Trestného zákona, ak súd vzhľadom na okolnosti prípadu alebo vzhľadom na pomery páchatel'a má za to, že by použitie trestnej sadzby ustanovenej týmto zákonom bolo pre páchatel'a neprimerane prísne a na zabezpečenie ochrany spoločnosti postačuje aj trest kratšieho trvania, možno páchatel'ovi uložiť trest aj pod dolnú hranicu trestu ustanovenú týmto zákonom.

Základnou podmienkou pre aplikáciu vyššie uvedených ustanovení umožňujúcich súdu mimoriadne znížiť trest pod dolnú hranicu trestnej sadzby je existencia výnimočných okolností prípadu. Podľa ustálenej judikatúry Najvyššieho súdu SR sa výnimočné okolnosti posudzujú z hľadiska pomerov páchatel'a a skutkových okolností prípadu. Pod pomermi páchatel'a treba rozumieť okolnosti týkajúce sa osoby páchatel'a, jeho osobných a rodinných pomerov, ktoré nesúvisia s páchanou trestnou činnosťou a musia nevyhnutne existovať v čase rozhodovania. (porovnaj 3Tost/18/2015, 6 Tost/23/2017, 4Tdo/84/2015)

Okolnosťami prípadu sú všetky skutočnosti, ktoré majú vplyv na posúdenie povahy, charakteru a závažnosti trestného činu, vrátane možnosti nápravy páchatel'a. Mimoriadne zníženie trestu odňatia slobody možno odôvodniť aj okolnosťami, ktoré sú znakom príslušnej skutkovej podstaty trestného činu, pokiaľ ich význam alebo intenzita, ktorou boli naplnené, výraznejšie vybočujú z obvyklých prípadov takýchto trestných činov, a preto odôvodňujú zhovievavejší prístup pri ukladaní trestu. Okolnosťami prípadu však môžu byť aj také okolnosti, ktoré nie sú nevyhnutnou súčasťou príslušnej skutkovej podstaty, pokiaľ sa v danej kvalite a kvantite pravidelne nevyskytujú.

Za pomery páchatel'a odôvodňujúce postup podľa tohto ustanovenia možno považovať viac významných pohľadujúcich okolností pri nedostatku prirážajúcich okolností, vážnu chorobu páchatel'a, závislosť mnohopočetnej rodiny páchatel'a od jeho zárobku, stav zníženej príčetnosti páchatel'a, ak nie je možný iný zákonný postup, starostlivosť páchatel'a o väčší počet osôb na neho odkázaných a pod.

Mimoriadnymi pomermi páchatel'a podľa § 39 ods. 1 Trestného zákona sú okolnosti, ktoré nemajú priamy vzťah k spáchaniu trestného činu a ktoré nie sú hodnotené v rámci stupňa spoločenskej nebezpečnosti činu. Takými okolnosťami nie je skutočnosť, že sa páchatel' k činu priznal, oľutoval ho a pomáhal ho objasniť. Mimoriadnymi pomermi z tohto hľadiska môže byť napríklad situácia páchatel'a, ktorý sa skutočne stará o väčší počet osôb odkázaných na neho svojou výživou, alebo ktoré sú dokonca v jeho osobitnej starostlivosti, kedy neprítomnosť páchatel'a (ktorý tieto povinnosti riadne plnil) v rodine po dlhšiu dobu by mohla ohroziť riadnu výživu a výchovu týchto osôb. (porovnaj judikát R 19/1967).

Odvolací súd na rozdiel od okresného súdu žiadne mimoriadne okolnosti pre aplikáciu mimoriadneho zníženia trestu obžalovanému nevzhladol. Obžalovaný bol doposiaľ 9 krát súdne trestaný, tu treba zdôrazniť, že obžalovaný sa opakovane dopúšťal páchanie rôznorodej (úmyselnej!) trestnej činnosti, ako krádeží, podvodov, porušovania domovej slobody, nebezpečného vyhrážania a tiež ublíženia na zdraví, za ktoré bol opakovane súdne trestaný. Rovnako z registra priestupkov bolo zistené, že obžalovaný bol priestupkovo riešený za priestupky proti občianskemu spolunažívaniu. V prípade tohto obžalovaného ide o osobu s bohatou kriminálnou minulosťou a ani skutočnosť, že bol v minulosti trikrát nepodmienečne odsúdený sa ten istý prečin ho nevedli k náprave a vedeniu riadneho života, keď navyše skutok pre ktorý je súdený v tejto veci spáchal v dobe skúšobnej dobe podmieneného odsúdenie v trestnej veci vedenej Okresným súdom Dunajská Streda pod sp. zn. 4T/122/2016. Predošlé odsúdenia na obžalovaného nemali žiaden vplyv, nevedli ho k motivácii viesť riadny život, pričom tento záver nezvráti ani ľútosť obžalovaného a verbalizovaná snaha viesť riadny život. Obžalovaný sa konania voči poškodenej ako bývalej manželke neodpustil iba raz, ale dlhodobými a sústavnými fyzickými ako aj verbálnymi útokmi,

kvôli čomu poškodená spolu so spoločnou dcérou museli opakovane meniť bydlisko. Práve preto bolo potrebné ukladať obžalovanému trest v rámci trestnej sadzby podľa § 208 ods. 3 Trestného zákona v rozmedzí 7 - 12 rokov. Odvolací súd vzhľadom na obžalovaného jednu poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. l) Trestného zákona a jednu priťažujúcu okolnosť podľa § 37 písm. m) Trestného zákona. Vzhľadom na všetky skutočnosti uvedené vyššie potom obžalovanému sprísnil trest tak, že mu uložil trest odňatia slobody v trvaní 7 rokov a na výkon trestu odňatia slobody obžalovaného zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia, zodpovedajúci § 48 ods. 2 písm. b) Trestného zákona. Takto uložený trest, podľa názoru odvolacieho súdu umocní vedomie obžalovaného o svojom protiprávnom konaní. Páchateľ trestného činu má totižto trest pociťovať ako ujmu a nie ako len formálne odsudzujúce vyjadrenie súdu nad jeho protiprávnym konaním, ktorého znaky sú uvedené v osobitnej časti Trestného zákona. Takto uložený trest odvolací súd považuje za dostatočný, primeraný a spravodlivý, ktorý ho zároveň odradí od ďalšieho páchania trestnej činnosti.

S prihliadnutím na vyššie uvedenú argumentáciu bolo odvolanie okresného prokurátora dôvodné, v dôsledku čoho odvolací súd rozsudok okresného súdu pokiaľ ide o uložený trest a spôsob jeho výkonu v zmysle § 321 ods. 1 písm. e), ods. 2 Trestného poriadku zrušil a postupom podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku vo veci sám rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku riadny opravný prostriedok nie je prípustný.